

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Mgr. Filipem Skřivanem v právní věci

žalobce: **F. Š.**
trvale bytem X.
t. č. bytem X.

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 1. 2020, č. j. MPSV-2020/965-913,
sp. zn. SZ/MPSV-2019/22139-913,

takto:

Žaloba se zamítá.

Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Úřad práce České republiky – krajská pobočka v Českých Budějovicích (dále jen „úřad práce“) rozhodnutím ze dne 3. 1. 2019, č. j. 812/19/PI, zamítl žádost žalobce o dávku pro

osoby se zdravotním postižením – příspěvek na zvláštní pomůcku (motorové vozidlo) dle zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů (dále jen „zákon o poskytování dávek“), neboť žalobce nesplňuje podmínky § 9 odst. 2 a 4 ve spojení s částí I. bodem 4 přílohy uvedeného zákona. Odvolání žalobce proti rozhodnutí úřadu práce žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

II. Obsah žaloby

2. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu. Uvádí, že od roku 2006 má sešroubovanou kyčel, špatně chodí a má zkrácenou nohu o 7 cm. Jeho zdravotní stav se zhoršuje, má také špatnou páteř. Uvádí, že žalovaný má ze zákona vydat rozhodnutí do 9 měsíců. Žalobce chodí o jedné podpažní berli a vlakem nebo autobusem se nikam nedostane. Bez požadované pomůcky je odříznut. Navrhuje, aby soud k posouzení jeho zdravotního stavu ustanovil znalce.

III. Vyjádření žalovaného, replika žalobce, jednání

3. Žalovaný ve svém vyjádření uvádí, že žádost žalobce o příspěvek byla opakovaně projednávána v letech 2014, 2016 a 2017, vždy se stejným závěrem s ohledem na zdravotní stav žalobce. I v tomto řízení byl zdravotní stav žalobce posouzen, a to dokonce opakovaně, nejprve posudkovou komisí žalovaného v Českých Budějovicích a poté posudkovou komisí žalovaného v Plzni, při jejímž jednání byl žalobce osobně vyšetřen. Obě komise dospěly ke shodnému závěru, že zdravotní stav žalobce neodpovídá žádnému z taxativního výčtu onemocnění odůvodňujících přiznání příspěvku na motorové vozidlo. Posudky o zdravotním stavu žalobce splňují zákonné požadavky a žalovaný se nedopustil ani jiného pochybení, navrhuje proto žalobu zamítnout.
4. Žalobce v replice k vyjádření žalovaného odkazuje na doplnění kasační stížnosti, které vypracoval v roce 2013 ustanovený zástupce Mgr. Burget a kde je dle žalobce vše napsáno. Doplnuje, že v roce 2007 žádal o příspěvek na zvláštní pomůcku, který byl vyřízen během 3,5 měsíce a žalobce dostal 82 tis. Kč na zakoupení osobního automobilu. Posudkoví lékaři v ČR nemají zájem něco pro postižené udělat, bez automobilu se žalobce nikam nedostane a nemůže existovat. Opětovně navrhuje, aby soud na náklady soudu nebo žalovaného nechal zpracovat znalecký posudek ve věci zdravotního stavu žalobce, osobně již v této věci jednal s doc. B. v Olomouci. Dodává, že napíše do Prahy advokátům, ombudsmanovi a Blesku. Odkazuje také na jiný případ z místa bydliště, kde žalovaný neúměrně dlouho vyřizoval žádost jiné osoby o příspěvek na péči.
5. V průběhu jednání před soudem žalobce setrval na své argumentaci a procesním postoji a navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil.

IV. Posouzení věci krajským soudem

6. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.).
7. Žaloba **není** důvodná.
8. Podle § 9 odst. 2 zákona o poskytování dávek *nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku poskytovaný na pořízení motorového vozidla nebo speciálního zádržního systému má osoba, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí... a její zdravotní stav nevylučuje přiznání tohoto příspěvku.* Podle odst. 4 téhož ustanovení *zdravotní postižení charakteru*

dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku a zdravotní stav vyvolávající jeho přiznání jsou uvedeny v příloze k tomuto zákonu.

9. Těžká vada nosného nebo pohybového ústrojí, která odůvodňuje přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo, je výlučně vada vyjmenovaná v části I. bodu 1 písm. a), b), d) až i) přílohy k tomuto zákonu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2016, č. j. 4 Ads 51/2016 – 29). Pro přiznání uvedeného příspěvku je proto nutné kumulativní splnění dvou podmínek – 1) žadatel má z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí a zároveň 2) tato vada je vyjmenována v taxativním výčtu části I. bodu 1 písm. a), b), d) až i) přílohy k zákonu o poskytování dávek.
10. Žalobce konkrétně neuvádí, pod které písmeno uvedené části přílohy lze jeho omezení zařadit. Uvádí toliko jeho charakteristiku a projevy – má sešroubovanou kyčel, zkrácenou nohu, špatnou páteř a špatně chodí. Z povahy věci by proto mohlo přicházet v úvahu pouze vada dle I. části, bodu 1 písm. g) přílohy k zákonu o poskytování dávek, tj. *těžké funkční poruchy pohyblivosti na základě postižení tří a více funkčních celků pohybového ústrojí s případnou odkázaností na vozík pro invalidy; funkčním celkem se přitom rozumí trup, pánev, končetina*. Z jazykového i systematického výkladu části I bodu 1 přílohy k zákonu o poskytování dávek je zřejmé, že zákonodárce stanovil ohledně postižení pod písm. g) dvě podmínky, jednak že porucha pohyblivosti musí být založena postižením tří a více funkčních celků, přičemž funkčním celkem se rozumí trup, pánev a končetina, a jednak souhrnně musí tato postižení způsobovat těžkou funkční poruchu pohyblivosti (srov. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 11. 8. 2020, č. j. 42 Ad 10/2019 – 30). Obecně je proto třeba hodnotit zjištěné funkční poruchy více funkčních celků komplexně na základě společného působení všech zjištěných postižení.
11. Jakkoliv pojem „těžké funkční poruchy pohyblivosti“ zákon ani jiný předpis blíže nedefinuje, je zřejmé, že rozhodující je nikoliv subjektivní pojetí, ale objektivizované funkční hledisko. Jak je již shora uvedeno, pro přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku je třeba, aby zdravotní postižení odpovídalo vyjmenovaným písmenům části I. bodu 1 přílohy zákona o poskytování dávek. Není proto na místě hodnotit ve smyslu principu srovnatelnosti, zda zjištěný zdravotní stav je s vyjmenovanými poruchami funkčně srovnatelný. Při interpretaci daného pojmu ovšem dle krajského soudu není ze systematického hlediska vyloučeno podpůrně zkoumat právní úpravu jiného nároku osoby funkčně omezené v pohyblivosti upravenou v témže zákoně – nárok na přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením.
12. Nelze totiž přehlédnout, že většina poruch odůvodňujících přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku, ať již zcela nebo ve své podstatě, odpovídá zdravotnímu stavu omezení schopnosti pohyblivosti na úrovni zvlášť těžkého funkčního postižení nebo úplného postižení pohyblivosti ve smyslu § 34 odst. 4 zákona o poskytování dávek a přílohy 4 bodu 3. vyhlášky č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Konkrétně písm. a), b) a d) – g) uvedeného bodu vyhlášky odpovídají či jsou srovnatelné s písm. a), b), d) a g) – i) části I. bodu 1 přílohy zákona o poskytování dávek. Dle bodu 3. písm. f) přílohy 4 citované vyhlášky se za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace na úrovni zvlášť těžkého funkčního postižení nebo úplného postižení pohyblivosti a orientace považuje *zvlášť těžká porucha pohyblivosti na základě závažného postižení tří a více funkčních celků pohybového ústrojí; funkčním celkem se rozumí hrudník, páteř, pánev, končetina*.

13. Ve srovnávaných ustanoveních je sice již z jazykového hlediska rozdíl – vyhláška vyžaduje „závažné“ postižení tří a více funkčních celků pohybového ústrojí a funkčním celkem rozumí krom páteře, pánve a končetiny také hrudník. Z nastíněné podobnosti daných ustanovení však lze učinit jeden zobecňující závěr. Zákonodárce zamýšlel poskytnout příspěvek na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo – pouze osobám s těžkými funkčními poruchami pohyblivosti, které ve své podstatě odpovídají některým (nikoliv všem) zvlášť těžkým poruchám pohyblivosti ve smyslu posuzování nároku na průkaz osoby se zdravotním postižením. *A contrario* pak funkční poruchy pohyblivosti, třebaže způsobené postižením tří a více celků pohybového aparátu, které odpovídají mírnějšímu stupni postižení dle § 34 zákona o poskytování dávek a citované vyhlášky, zpravidla těžkou funkční poruchu pohyblivosti dle I. části, bodu 1 písm. g) přílohy k zákonu o poskytování dávek představovat nebudou.
14. To, zda diagnóza žalobce představuje těžkou funkční poruchu pohyblivosti dle citovaného písmena přílohy zákona o poskytování dávek, je odbornou lékařskou otázkou, k jejímuž komplexnímu posouzení nemá soud (ani správní orgán) potřebné odborné znalosti. Z tohoto důvodu posuzuje zdravotní stav občanů v řízení, jehož výsledek na takovém posouzení závisí, v prvním stupni posudkový lékař a v odvolacím řízení posudková komise žalovaného. Jedná se o specifickou formu správní činnosti, jejímž hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného správního rozhodnutí (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2013, č. j. 4 Ads 93/2012 – 33).
15. Pokud žalobce odkazuje na obsah doplnění kasační stížnosti zástupcem ustanoveným v řízení o kasační stížnosti v roce 2013, je třeba předeslat, že Nejvyšší správní soud tuto kasační stížnost rozsudkem ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 55/2013 – 29, jako nedůvodnou zamítl. Nejvyšší správní soud dospěl v tomto rozsudku k závěru, že zdravotní posouzení se vypořádávala s celým tehdejší zdravotním stavem žalobce, tj. že jde o závažné postižení lokomočního aparátu, které se dále zhoršuje při postupujících artrosách i vlivem recidivy e rysipelů. Dle všech doložených nálezů levá ruka ztratila funkčnost, artrodéza v zápěstí, ruka drápovitá, levá kyčel s hybností 0-0-90, zkrat levé dolní končetiny o 6 cm. Nejvyšší správní soud se ztotožnil se závěry, že nešlo o těžkou vadu nosného pohybového ústrojí uvedenou v písm. a), b), d) až i) bodu 1 části I přílohy k zákonu o poskytování dávek a zdravotní posudky vyhodnotil jako přesvědčivé, objektivní, jasné, srozumitelné a co do odůvodnění úplné. S doplněním kasační stížnosti z roku 2013 se tedy Nejvyšší správní soud již věcně vypořádal a na jeho závěry lze v úplnosti odkázat.
16. Nejvyšší správní soud v odkazovaném rozsudku taktéž dospěl k závěru, že mu nepřísluší posuzovat, resp. přezkoumávat, ani jakkoliv jinak hodnotit předchozí vyhovující rozhodnutí úřadu práce z r. 2007, přičemž k tomuto rozhodnutí ani nemá podklady. Pokud se takto vyslovil kasační soud, tím méně přísluší tuto otázku hodnotit s odstupem několika dalších let nyní krajskému soudu.
17. Krajský soud se dále zabýval tím, zda lékařský posudek žalovaného ve spojení s doplňujícím posudkem splňuje shora nastíněné požadavky judikatury na jeho úplnost, celistvost a přesvědčivost.

18. Krajský soud dospěl k závěru, že zdravotní posudek vycházel z úplné zdravotnické dokumentace včetně lékařských zpráv, které žalobce v průběhu správního řízení doložil. Z ničeho nevyplývá, že by některá část lékařské dokumentace byla opomenuta či obsahově nezohledněna. Posudková komise žalobce také osobně vyšetřila.
19. Z posudkového hodnocení vyplývá, že zdravotní stav žalobce je dlouhodobě nepříznivý. Následkem úrazu v 19 letech je u žalobce poúrazová akroparéza levé ruky s deformitou zápěstí a prstů a téměř nulovou úchopovou schopností. Následkem úrazu v roce 2006 petrochanterická zlomenina levé stehenní kosti, zhojeno po operaci se zkratem 6 – 7 cm, lokálně hypotrofie levého bérce, pohyb v levé kyčli omezen o $\frac{1}{2}$, pohyblivost obou dolních končetin aktivní. Stoj a chůze samostatně s oporou jedné francouzské hole. Chronický vertebrogenní algický syndrom a sekundární těžká statická porucha páteře v důsledku zkrácení levé dolní končetiny. Pravá dolní končetina a pravá horní končetina fyziologický nález. Uvedenou diagnózu potvrzují také lékařské zprávy doložené žalobce včetně zprávy neurologa MUDr. G. ze dne 22. 3. 2021, kterou soud provedl k důkazu při jednání. Dle žalovaného se nejedná o těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí.
20. Zdravotní stav žalobce spočívající v omezení hybnosti levé horní končetiny, zkrácení levé dolní končetiny o 6 – 7 cm s lokální hypotrofií bérce a omezení pohyblivosti levé kyčle, byl již předmětem zkoumání posudkové komise v předchozích řízeních o příspěvku na zvláštní pomůcku. Závěr žalovaného, že tyto poruchy zdraví nepředstavují těžké funkční poruchy pohyblivosti nebo jinou těžkou vadu nosného pohybového ústrojí ve smyslu zákona o poskytování dávek, byl v minulosti také přezkoumán správními soudy. Z dostupné zdravotnické dokumentace nevyplývá, že by se zdravotní stav žalobce v tomto ohledu v mezidobí posudkově relevantním způsobem zhoršil.
21. Žalobce je schopen samostatného stoje a chůze s oporou jedné dlouhé francouzské hole. Důsledkem zkrácení dolní končetiny je v případě žalobce těžká statická porucha páteře a bolest páteře (tj. vertebrogenní algický syndrom), nicméně dynamika páteře dle všeho není podstatně narušena. Další lékařská diagnóza, která by měla vliv na funkční omezení pohybu do té míry, že by to bylo podstatné pro posouzení věci, v průběhu řízení nebyla zjištěna ani doložena.
22. Žalovaný proto dle krajského soudu vycházel ze zdravotního posudku, jehož závěr, že onemocnění žalobce nepředstavuje těžkou vadu nosného (pohybového) ústrojí uvedenou v části I. bodu 1 písm. a), b), d) až i) přílohy k zákonu o poskytování dávek, má dostatečnou oporu v podkladech shromážděných v průběhu řízení. Zdravotní posudek se se všemi zjištěnými skutečnostmi vypořádal, krajský soud jej proto vyhodnotil jako úplný. Zároveň se soudu jeví jako přesvědčivý, neboť nenastaly žádné okolnosti ani nebyly doloženy žádné podklady, které by odůvodněné závěry posudkové komise v nynějším případě zpochybnil.
23. Posudkové komise jsou nadány odbornou kompetencí v oblasti posudkového lékařství, což znamená, že jsou schopny z medicínského hlediska komplexně posoudit zdravotní stav účastníka řízení, neomezují se jen na některé lékařské obory a jsou odborně kompetentní k zaujetí posudkových závěrů (obdobně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2012, č. j. 4 Ads 93/2012 – 21). Soud v případě námitek směřujících k posouzení zdravotního stavu hodnotí zejména úplnost a přesvědčivost závěrů posudkové komise, které jsou podkladem rozhodnutí správního orgánu. Pokud závěry posudkové komise tyto požadavky splňují a o jejich správnosti nemá soud pochybnost, je možné z nich vycházet.

Ačkoliv není zjišťování skutkového stavu prostřednictvím znaleckého posudku vyhotoveného v soudním řízení vyloučeno, není pravidlem.

24. Z těchto důvodů nepovažoval krajský soud za potřebné ustanovit k posouzení zdravotního stavu žalobce v soudním řízení znalce a uložit znalci vypracovat v této věci znalecký posudek. Jelikož skutková zjištění žalovaného nevzbuzují pochybnosti a jsou bezrozporná, považuje soud zjištění skutkového stavu za dostatečné a provedení navrhaného důkazu by bylo za této situace nadbytečné.

V. Závěr a náklady řízení

25. Krajský soud z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení ex lege (§ 60 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 14. dubna 2021

Mgr. Filip Skřivan, v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
B. Z.